

Golfbaanarchitect Frank Pont: 'De greenkeeper is feitelijk de machtigste man van de golfbaan'

Golfbaanarchitectuur moet naadloos aansluiten op onderhoud

Donald Leslie Harradine (1911 - 1996) was een Engelse golfbaanarchitect. Harradine leerde van zijn vader dat de kwaliteit van een golfbaan niet alleen afhankelijk is van het ontwerp, maar vooral van het onderhoud. Hij had altijd regelmatig contact met de greenkeepers, ook ten behoeve van bijscholing. Ter nagedachtenis aan Harradine besloten de greenkeepersverenigingen van Zwitserland, Oostenrijk, Duitsland en Slovenië de Memorial Trophée in het leven te roepen. Jaarlijks in de maand september wordt zijn wetenschap geëerd, door om zijn trofee te spelen, roterend in deze vier landen. Hoe zit het in Nederland met de baanontwerpen? Zijn ze afgestemd op de onderhoudsmogelijkheden?

Auteur: Santi Raats

F.W. Hawtree is in zijn boek 'The Golf course, Planning, Design, Construction and Maintenance' van mening dat niet greenkeepers cruciaal zijn voor de kwaliteit van een baan, maar de baancommissaris. De laatste jaren wordt opnieuw het belang benadrukt van kennis en scholing voor de hoofdgreenkeeper, onder meer door adviseur Jan

van Mondfrans. Hij zegt: 'Niet de baancommissaris, maar de coursemanager heeft de kennis en kunde om het te doen.'

'Het kan toch niet zo zijn dat een bestuurslid, bijvoorbeeld een gepensioneerde chirurg met een grote tuin, de leiding krijgt over de greenkeepers?' vraagt William Bogaarts zich hardop af. Jeff

Collinge voegt daaraan toe: 'Het bestuur moet altijd een gekwalificeerde golfbaanadviseur inhuren, zoals Conor Nolan, om de baan ten minste eenmaal per jaar in het groeiseizoen te inspecteren, te rapporteren over de baanconditie en hierover te adviseren.'

6 min. leestijd

Hoofdgroenkeepers sneller betrekken in het proces. Boogaarts kan zich herinneren dat golfbaan De Turfvaart, die ontworpen was door golfbaanarchitect Frank Pont en landschapsarchitect Ronald Buiting en aangelegd werd in 2008, bij zijn aanstelling al voor 75 procent klaar was.

Een natuurlijke omgeving had anderzijds grote voordelen

‘De creativiteit van de architect is belangrijk; anders ontstaat eenheidsworst’, geeft Boogaarts toe. ‘Het is ook goed om verschillende mensen met verschillende smaken te hebben. De golfbaanarchitect moet zijn visie uitleggen aan de groenkeepers, zodat zij niet gemakzuchtig worden met het onderhoud. De gedachte achter het ontwerp moet overeind blijven, ook bij het onderhoud.’

Toen en nu

Toch vindt Boogaarts dat de creativiteit van golfbaanarchitecten ook verder kan gaan dan de onderhoudsmogelijkheden toestaan. Dat komt mede door de vooruitgang in machinale techniek. ‘Jeff Collinge bezit een boek van MacEnzie en Colt, de eerste editie van ‘Golf Architecture’, een antiek exemplaar. Niemand mag dat uitlenen, ook ik niet. Als ik er op de koffie kom, lees ik het wel eens door. In dit boek staan de verschillen tussen hoe men vroeger banen aanlegde en nu. In vroegere jaren werden banen gedrapeerd, neergelegd in hun natuurlijke omgeving. Dat moest wel. Omdat we tegenwoordig trekkers, karren, bulldozers en grote kranen hebben, hebben we veel meer te maken met verdichting, maar kunnen we wel heel veel grond verzetten. We kunnen met een kraan een duin wegscheppen als deze in de weg ligt voor een bunker. Vroeger kon dat niet.’

Een natuurlijke omgeving had anderzijds grote voordelen. ‘Golfbanen lagen in duingebieden en grensden aan mooie tuinen. Vandaag de dag liggen banen in het binnenland in poldergebieden. Golfbaanarchitect Garden G. Smith zei het ooit zo mooi in zijn boek ‘The World of Golf’ (1898): *‘It is quite certain that, had the ground on which ordinary inland golf is played today been the only available ground for the purpose, the game would never have been invented at all.’*

ACHTERGROND

Met andere woorden: als golf van het begin af aan was gespeeld op de peper-en-zoutloze banen in het binnenland, dan was het nooit zo’n grote sport geworden.

William Boogaarts relateert snel: ‘Vandaag de dag hebben we bij baanaanleg te maken met Natuurbescherming en beschermde duingebieden en noem maar op. We zijn gedwongen om op een inventievere manier banen aan te leggen.’

Resultaat van bepaalde ontwerpen

Door de moderne techniek is het mogelijk geworden om steeds extremere banen aan te leggen. Niet altijd is een ontwerp praktisch gezien goed te onderhouden. Dat heeft niet alleen invloed op het onderhoud, maar ook op de golfers. ‘Soms zijn faces van bunkers te steil en kunnen we met onze machines niet overal bij. Of een baan omvat meer dan honderd bunkers, die allemaal geharkt moeten worden’, somt Boogaarts op. ‘Soms zit er een knik in de hole door een steile bult. Dan kun je bij droog weer maar één kant op maaien, waardoor je als groenkeeper erg beperkt bent. Soms heeft een baanarchitect een goed ontwerp neergelegd, maar bedenken de baancommissaris en de voorzitter dat het wel leuk staat om achter de bult een vijver aan te leggen die je niet ziet vanaf de tee. Maar er zijn helemaal geen machines die dit kunnen onderhouden. Dan zou het met de hand moeten gebeuren, maar dat is te tijdrovend en dus te kostbaar. Een architect zou aan het begin van het proces aan de hoofdgroenkeeper moeten vragen welk budget

Aanleg golfbaan.

Frank Pont

**De architect vraagt zich af:
leg ik de baan aan voor
goede golfers of voor
gemiddelde golfers?**

hij later tot zijn beschikking heeft om de baan te onderhouden. Maar helaas, zoals ik al over mezelf vertelde, is de hoofdgreenkeeper bij de oprichting van een baan nog niet aangenomen. Maar goed, als de hoofdgreenkeeper wél op tijd is aangesteld, heeft hij een belangrijke taak: hij moet een goede gesprekspartner zijn voor de architect en niet alleen maar jaknikken en roepen: o, wat mooi! Soms kunnen greenkeepers later nog ingrijpen als het onderhoud van een ontwerpgedeelte niet goed mogelijk is. 'Kijk, als er boven een wilg geplant staat en beneden staat een plant die droog moet staan, dan wisselen wij die wel om. Maar over het algemeen geldt dat greenkeepers vroeg bij het ontwerpproces betrokken moeten worden voor de basis van de baan.'

Spelelementen

Een architect heeft een hoop aan zijn hoofd: de baan moet mooi zijn, de basis moet gedegen aangelegd zijn, hij moet goed te onderhouden zijn en ook nog eens goed en uitdagend genoeg bespeelbaar zijn, afgestemd op de handicap van

de spelers. De architect vraagt zich af: leg ik de baan aan voor goede golfers of voor gemiddelde golfers? Volgens NGF-onderzoek heeft 75 procent van de golfers handicap 36 of meer. 'MacEnzie heeft een beroemde uitspraak gedaan over de spelelementen water en bunkers. Een waterhinderenis is als een vliegtuigcrash; de kans dat je eruit komt is nihil. Je bent je bal kwijt en het kost je een strafslag. Een bunker is als een auto-ongeluk: je ligt wel in de bunker, maar je hebt nog een gereede kans om de bal eruit te slaan met een sandwich. Als een ontwerper kiest voor de aanleg van een frontaal water, dus een water dat voor de green ligt, moet hij beseffen dat dit voor gemiddelde spelers heel moeilijk is en dat zij de baan dus doorgaans ontevreden zullen verlaten. Dit geldt ook bij harde push-upgreens met een frontale bunker, waardoor de golfers met de bal omhoog moeten om op de green te komen. Een ontwerper moet dus van tevoren nagaan van welk niveau de spelers zijn die op de baan zullen komen en zijn ontwerp daaraan aanpassen. Voor een golfer van gemiddeld niveau is het beter om water lateraal neer te leg-

Door te sparren, kun je de baan samen optimaal leren kennen en haal je er het meeste uit

gen, dus langs de zijkant van de green.' De architect heeft een duidelijk beeld van de snelheid van de greens, wat aansluit bij het ontwerp ervan. Het is belangrijk dat hij dit afstemt met het bestuur en de golfers. 'Hoe glooiender de greens, hoe lager de snelheid. Op De Stippelberg was stimp 9 eerst het uitgangspunt. Nu ervaren wij dat stimp 8 als het positiefst wordt ervaren. Alleen bij grote events en toernooien gaan we naar +9. De gemiddelde spelers vonden de greens een beetje te hard en dus te snel. Kortom: te moeilijk. Toen heb ik wat geschaafd aan de hardheid van de greens. Daarop kun je sturen als greenkeeper. Tegen de tijd dat

er een toernooi of kampioenschap aan komt, scherpen we de hardheid weer aan. Soms moet een gemiddelde golfer ook de uitdaging aangaan. We moeten een golfbaan ook weer niet op een midgetgolfbaan laten lijken. Het is goed om voorafgaand aan het ontwerpproces als hoofdgreenkeeper een rondje te gaan golfen met de architect. Dan kun je vragen hoe hij tegen de baan aan kijkt, wat zijn visie is en waarom dat zo is. Door te sparren, kun je de baan samen optimaal leren kennen en haal je er het meeste uit. Je kunt dan bijvoorbeeld aangeven hoe vlak de green moet worden, want het is belangrijk om verschillende pinbare posities te hebben op de green. Je moet de vlag overal kunnen neerzetten. Als je na een week terug moet komen op hetzelfde plekje en dat is nog niet hersteld, dan wordt je green daar niet beter van. Ook kun je uit bunkerontwerpen 'vingertjes' oftewel 'neusjes' weghalen. Dat zijn stroken gras die een bunker in lopen, terwijl een gangbare bunker rond of ovaal is. Door vooraf te overleggen met de architect, kun je als hoofdgreenkeeper dus nog wat "schaven" aan het product. Want als je later op eigen houtje onderdelen gaat wijzigen, wordt dat in de regel niet op prijs gesteld.'

Frank Pont

Golfbaanarchitect Frank Pont is van mening dat greenkeepers een essentieel deel van het ontwerp zijn bij renovatie en nieuwbouw van golfbanen. 'De greenkeeper is feitelijk de machtigste man op de golfbaan. Als een architect daar geen rekening mee houdt, is hij of zij geen goede architect. Ik

raad klanten aan om voorafgaand aan de bouw de greenkeeper in dienst te nemen, zodat hij tijdens de hele bouw kan meedenken in het proces. De greenkeeper weet of de hellingen niet te steil zijn, hoe de maaiers vervolgens het beste aangedreven kunnen zijn en noem maar op. Als ik niet met de greenkeeper praat, doet hij misschien niet wat ik wil. En dan weet hij ook niet wat ik wil. Het product moet een gezamenlijk product zijn. Want er is een mooi gezegde over ons vak, dat wij golfbaanarchitecten zelfs een drainage er mooi uit willen laten zien. Maar daarbij staat voorop dat het ontwerp zo weinig mogelijk gedonder voor het onderhoud oplevert. Ik vind bijvoorbeeld brede fairways mooi. Maar dat moet wel passen in het budget. Vaak geeft de klant aan wat hij wil, vaak dat een golfbaan in het landschap past. En als er een budget is voor 50 duizend kuub, ga je als architect geen ontwerp voor 200 duizend kuub maken. Naast de wensen en het budget van de klant kijk je als architect ook naar welke onderhoudsmaterieel er aanwezig is: wat kunnen de machines nog goed onderhouden?'

'Ontwerp vragen kunnen zijn hoe groot maak je de greens? Hoe groot maak je de fairway? Hoe geonduleerd maak je de greens? Hoe gedetailleerd maak je de berekening? Hoeveel gedetailleerd handwerk calculeer je in, zoals bunkers met zandranden, die erosiegevoelig zijn bij regen, of die ruwe kanten of moeilijke vormen hebben? Of veel verschillende maaioogtes op een golfbaan? Hoe dan ook, complexe ontwerpelementen van een golfbaan moeten een functie hebben. Het moeilijke element moet een groot voordeel voor de eigenaar zijn om meer geld te verdienen. Met dit element moet de eigenaar een concurrentievoordeel behalen ten opzichte van bestaande holes. Daarom is het belangrijk dat golfbaanarchitecten niet alleen kunstenaar, maar ook zakenman zijn.'

Be social

Scan of ga naar:

www.greenkeeper.nl/artikel.asp?id=9-5731